

Lovforslag nr. L 77. Fremsat den 18. november 1993 af indenrigsministeren (Birte Weiss)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet (De Europæiske Fællesskabers Forsamling)

§ 1

I lov nr. 746 af 7. december 1988 om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet (De Europæiske Fællesskabers Forsamling) foretages følgende ændringer:

1. I lovens *titel* udgår: »(De Europæiske Fællesskabers Forsamling)«.

2. § 3 affattes således:

»§ 3. Valgret til Europa-Parlamentet har enhver, der på valgdagen

- 1) har valgret til Folketinget eller
- 2) har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, medmindre vedkommende er umyndiggjort med retsvirkning i Danmark, eller
- 3) er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark, medmindre vedkommende er umyndiggjort med retsvirkning i Danmark.

Stk. 2. Personer, der har fast bopæl på Færøerne eller i Grønland, har ikke valgret til Europa-Parlamentet.«

3. § 5 affattes således:

»§ 5. Ved valg af repræsentanter til Europa-Parlamentet må ingen vælger afgive stemme

Indenrigsmin. 1. k.kt. j.nr. 1993/4200-1

Lovforslag. Folketingsåret 1993-94

både ved valget i Danmark og i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union.

Stk. 2. Ingen må lade sig opstille som kandidat både ved valget i Danmark og i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union. Valg af en kandidat, der har handlet i strid hermed, er ugyldigt, jf. § 37, stk. 3.«

4. § 6 affattes således:

»§ 6. Valgbar til Europa-Parlamentet er enhver, der har valgret efter § 3, stk. 1, og som senest 4 uger før valgdagen opfylder valgrets-betingelserne bortset fra aldersbetingelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Den, der er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være repræsentant i Europa-Parlamentet, er ikke valgbar, jf. § 37, stk. 3.

Stk. 3. Den, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, men som ved en civil- eller strafferetlig afgørelse har fortabt sin valgbarhed til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor den pågældende er statsborger, er ikke valgbar, jf. § 37, stk. 3.

Stk. 4. En person kan dog altid opstilles til valg uanset indsigelser om manglende valgbarhed efter stk. 2 eller stk. 3.«

5. I § 8 ændres »Forsamlingen« til: »Europa-Parlamentet«.

6. § 10, stk. 1, affattes således:

»Partier, der ved et folketingsvalg afholdt senest seks uger før valgdagen har opnået repræsentation i Folketinget, og som seks uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i dette, samt partier, der ved det sidst afholdte valg til Europa-Parlamentet har opnået repræsentation i Europa-Parlamentet, og som seks uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i dette, har ret til at deltage i Europa-Parlamentsvalg.«

7. I § 14 indsættes som *stk. 4* og *5*:

»*Stk. 4.* En person, der er optaget på valglisten efter stk. 2 eller 3, skal slettes af valglisten, såfremt indenrigsministeren modtager underretning om, at den pågældende er optaget på valglisten til Europa-Parlamentsvalget i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union.

Stk. 5. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om sletning af valglisten efter stk. 4.«

8. Efter § 14 indsættes:

»§ 14 a. Personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, optages efter anmodning, jf. dog stk. 2, på valglisten i den kommune, hvor de er tilmeldt folkeregistret.

Stk. 2. Personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, optages på valglisten efter tilsvarende regler som dem, der gælder for personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 1, og som er tilmeldt folkeregistret, såfremt de pågældende

- 1) var optaget på valglisten i Danmark til det sidst afholdte valg til Europa-Parlamentet,
- 2) siden da uafbrudt har haft fast bopæl i Danmark og
- 3) ikke har anmodet om at blive slettet af valglisten.

Stk. 3. Der gives meddelelse til vedkommende myndighed i vedkommende hjemland om, hvilke personer der optages på valglisten efter stk. 1.

Stk. 4. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på valglisten af personer, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, samt om afgivelse af meddelelse efter stk. 3.«

9. § 19, stk. 1, affattes således:

»Kandidatlistes skal være indleveret til indenrigsministeren senest kl. 12 fire uger før valgdagen. En kandidatliste kan tidligst indleveres seks uger før valgdagen. Kandidatlistes

skal indleveres på en formular, der er godkendt af indenrigsministeren.«

10. I § 19, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »personnummer,«: »statsborgerskab,«.

11. Efter § 19 indsættes:

»§ 19 a. Hvis der på en kandidatliste er opført en kandidat, der er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union uden tillige at have dansk indfødsret, skal der samtidig med kandidatlisten indleveres en formel erklæring afgivet på en formular, der er godkendt af indenrigsministeren, hvori kandidaten angiver

- 1) sit statsborgerskab og sin bopæl (adresse) i Danmark,
- 2) at vedkommende ikke samtidig opstiller til valg til Europa-Parlamentet i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, og
- 3) i hvilken valgkreds eller kommune vedkommende eventuelt senest var optaget på valglisten til Europa-Parlamentsvalg i hjemlandet.

Stk. 2. Samtidig med kandidatlisten skal der for den pågældende kandidat endvidere indleveres en attest (valgbarhedsattest) fra vedkommende myndighed i hjemlandet, hvoraf det fremgår, at vedkommende kandidat ikke har fortabt sin valgbarhed til Europa-Parlamentet i hjemlandet, eller at myndigheden ikke har kendskab til en sådan fortabelse.«

12. I § 20 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* En indleveret kandidatliste kan tilbagekaldes over for indenrigsministeren senest kl. 12 fire uger før valgdagen.«

13. I § 22, 1. pkt., indsættes efter »i forbindelse med indlevering«: »og tilbagekaldelse«.

14. § 23 affattes således:

»§ 23. Indenrigsministeren undersøger, om de rettidigt indleverede kandidatlistes opfylder de betingelser, der er anført i §§ 19 – 19 a. Indenrigsministeren undersøger endvidere, om kandidaterne kan godkendes, eller om nogen af kandidaterne skal slettes af kandidatlistes, jf. § 23 a.

Stk. 2. Opfylder en kandidatliste ikke de nævnte betingelser, eller skal en eller flere af kandidaterne slettes af kandidatlisten, skal in-

denrigsministeren give meddelelse herom til den myndighed inden for vedkommende parti, der er nævnt i § 22. Senest 24 timer efter meddelelsens afgivelse kan partiet foretage afhjælpning af eventuelle mangler eller indlevere en ny kandidatliste. Indenrigsministeren træffer herefter afgørelse om, hvorvidt kandidatlisten er gyldig og om, hvilke kandidater der kan godkendes, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Manglende indlevering af valgbarhedsattest, jf. § 19 a, stk. 2, kan hverken medføre en kandidatlistes ugyldighed, eller at den pågældende kandidat skal slettes af kandidatlisten.

Stk. 4. Indenrigsministerens afgørelser efter stk. 2 meddeles den myndighed inden for vedkommende parti, der er nævnt i § 22.

Stk. 5. Såfremt der på en kandidatliste er opført en kandidat, der er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union uden tillige at have dansk indfødsret, skal indenrigsministeren underrette den pågældende om, hvorvidt vedkommendes opstilling som kandidat er godkendt. Indenrigsministeren skal endvidere give meddelelse til kandidatens hjemland, såfremt kandidatens opstilling til valget i Danmark er godkendt.«

15. Efter § 23 indsættes:

»§ 23 a. En kandidat, der ikke opfylder de valgbarhedsbetingelser, der er angivet i § 6, stk. 1, skal slettes af kandidatlisten.

Stk. 2. En kandidat, der har underskrevet eller tiltrådt flere kandidatlistes, jf. § 20, stk. 1, skal slettes af kandidatlisten.«

16. I § 36 indsættes som *stk. 2 og 3*:

»*Stk. 2.* Hvis der til valget har været opstillet en kandidat, der er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union uden tillige at have dansk indfødsret, skal indenrigsministeren sende Folketinget den formelle erklæring og den valgbarhedsattest vedrørende kandidaten, der er nævnt i § 19 a. Hvis valgbarhedsattest ikke er indleveret, skal indenrigsministeren give Folketinget meddelelse herom.

Stk. 3. Hvis indenrigsministeren har modtaget underretning om, at en kandidat, der var opstillet til valget i Danmark, tillige har været opstillet til valget i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, skal indenrigsministeren give Folketinget meddelelse herom.«

17. § 37, stk. 3, affattes således:

»*Stk. 3.* Rejses der tvivl om gyldigheden af valget af en repræsentant, jf. § 5, stk. 2, eller om en repræsentants valgbarhed, jf. § 6, træffer Folketinget endelig afgørelse herom.«

18. § 41 affattes således:

»§ 41. Rejses der i funktionsperioden tvivl om gyldigheden af valget af en repræsentant, jf. § 5, stk. 2, eller om, hvorvidt en repræsentant har mistet sin valgbarhed, jf. § 6, træffer Folketinget endelig afgørelse herom.«

19. I § 42, stk. 1, nr. 5 og nr. 6, ændres »Det Europæiske Økonomiske Fællesskab« til: »Det Europæiske Fællesskab«.

20. § 47 affattes således:

»§ 47. Den, der afgiver stemme eller opstiller som kandidat både ved valget i Danmark og i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.«

21. Efter § 47 indsættes:

»§ 47 a. Hvis en dansk statsborger, der har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, i forbindelse med en eventuel ansøgning om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalget i bopælslandet har afgivet en erklæring om, at vedkommende ikke har fortabt valget i Danmark, skal indenrigsministeren, såfremt bopælslandet anmoder herom, bekræfte eller afkræfte en sådan erklæring.

Stk. 2. Anmodning om udstedelse af en valgbarhedsattest for en dansk statsborger, der ønsker at opstille som kandidat til valget i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, skal indgives til indenrigsministeren.

Stk. 3. For en dansk statsborger, der er umyndiggjort med retsvirkning i Danmark, kan der ikke udstedes valgbarhedsattest.

Stk. 4. For en dansk statsborger, der ikke er umyndiggjort med retsvirkning i Danmark, kan udstedes valgbarhedsattest med det indhold, at indenrigsministeren ikke har kendskab til, at den pågældende har fortabt sin valgbarhed til Europa-Parlamentet i Danmark. Hvis Folketinget tidligere har truffet afgørelse om, at den pågældende ikke er valgbar til Eu-

ropa-Parlamentet, jf. § 6, stk. 2, skal oplysning herom påføres valgbarhedsattesten.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. februar 1994.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Ifølge Maastricht-traktatens artikel 8 B, stk. 2, har enhver unionsborger – dvs. enhver, der er statsborger i en medlemsstat i Den Europæiske Union – der har bopæl i en medlemsstat, hvor han ikke er statsborger, valgret og er valgbar ved valg til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor han har bopæl, på samme betingelser som statsborgere i denne stat.

Denne ret kan udøves med forbehold af de nærmere bestemmelser, som Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed på forslag af Kommissionen og efter høring af Europa-Parlamentet, skal vedtage inden den 31. december 1993; de nærmere bestemmelser kan omfatte undtagelser, når specifikke problemer i en medlemsstat tilsiger dette.

Maastricht-traktaten trådte i kraft den 1. november 1993, men allerede den 27. oktober 1993 har Kommissionen fremsat forslag til Rådets direktiv om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der er bosiddende i en anden medlemsstat end den, hvor de er statsborgere. Kommissionens forslag er baseret på de principper, hvorom der opnåedes politisk enighed i rådsmøde (generelle anliggender/udenrigsministre) den 4. oktober 1993, jf. nedenfor i afsnit 2 om de drøftelser i EF-regi, der er gået forud for Kommissionens fremsættelse af formelt direktivforslag.

Kommissionens forslag til direktiv er optaget som bilag 1 til bemærkningerne til lovforslaget.

Spørgsmålet om valgret og valgbarhed til Europa-Parlamentet for herboende statsborgere fra de øvrige medlemsstater er omhandlet i den ene af de ensidige erklæringer fra Danmark, der er knyttet til den danske Akt om ratifikation af traktaten om Den Europæiske Union.

I den ensidige erklæring om unionsborgerskab er det således bl.a. tilkendegivet, at Danmark har til hensigt at indføre lovbestemmelser, hvorved statsborgere fra de øvrige medlemsstater får valgret og

bliver valgbare ved valg til Europa-Parlamentet, i god tid før det næste valg i 1994.

(Det er nu fastsat, at næste Europa-Parlamentsvalg finder sted i Danmark den 9. juni 1994, jf. Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 739 af 13. september 1993 om fastsættelse af dagen for afholdelse af valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet.)

I overensstemmelse med tilkendegivelsen i den ensidige erklæring har regeringen fundet det hensigtsmæssigt at fremsætte lovforslag om valgret og valgbarhed til Europa-Parlamentsvalg i Danmark for herboende statsborgere fra de øvrige medlemsstater på et så tidligt tidspunkt som muligt, efter at der er skabt klarhed over hovedprincipperne i de kommende EF-regler på dette område, jf. Maastricht-traktatens artikel 8 B, stk. 2.

2. De hidtidige drøftelser i EF-regi og hovedindholdet af direktivforslaget

2.1. Kommissionens udkast af 23. juni 1993 og drøftelserne herom

Kommissionen sendte den 30. juni 1993 til De Faste Repræsentanters Komité (Coreper) et udkast af 23. juni 1993 til forslag til direktiv om nærmere regler for valgret og valgbarhed i bopælslandet ved valg til Europa-Parlamentet i overensstemmelse med artikel 8 B, stk. 2, i EF-traktaten som indsat ved traktaten om Den Europæiske Union.

De efterfølgende drøftelser i Coreper og Formandskabet resulterede i, at Formandskabet den 30. september 1993 fremsendte et revideret tekstudkast til rådsmøde (generelle anliggender/udenrigsministre) den 4. oktober 1993.

I Formandskabets tekstudkast var foretaget en lang række ændringer af hovedsagelig redaktionel og teknisk karakter i forhold til Kommissionens udkast. Der var endvidere foretaget en indholdsmæssig ændring vedrørende reglerne om fortabelse af valgbarhed. Efter Kommissionens udkast af 23. juni 1993 skulle de enkelte medlemsstater have *ret*, men *ikke pligt* til at bestemme, at en EF-statsborger, der har mistet valgbarheden efter hjemlandets regler, til-

lige skal have mistet valgbarheden i bopælslandet, uanset om valgbarhedsfortabelsen i hjemlandet er begrundet i forhold, der ikke medfører tab af valgbarheden for bopælslandets egne borgere. Efter Formandskabets udkast skal bopælslandet have *pligt* til at fastsætte regler om, at valgbarhedsfortabelse i hjemlandet tillige skal medføre valgbarhedsfortabelse i bopælslandet.

2.2. Hovedindholdet af Kommissionens forslag, jf. Formandskabets tekstudkast af 30. september 1993

Kommissionens forslag af 27. oktober 1993, der er baseret på Formandskabets tekstudkast af 30. september 1993 som endeligt affattet efter rådsmøde den 4. oktober 1993, indeholder dels materielle regler om valgret og valgbarhed, dels regler om procedurekrav m.v. i forbindelse med EF-statsborgeres optagelse på valglisten henholdsvis opstilling som kandidat i bopælslandet. Forslaget indeholder endvidere regler, der gør det muligt for de lande (Luxembourg), der har en særlig stor andel bosiddende statsborgere fra andre EF-lande, at fravige de almindelige bestemmelser om EF-statsborgeres valgret og valgbarhed i bopælslandet. Om indholdet af disse regler henvises til artikel 14 i direktivforslaget, jf. bilag 1.

Valgfrihed

Det fastsættes, at EF-statsborgere kan udøve deres valgret enten i bopælslandet eller i hjemlandet. Ingen EF-statsborger kan afgive stemme mere end én gang ved hvert valg. Endvidere fastsættes, at ingen kan lade sig opstille i mere end én medlemsstat ved hvert valg.

Princippet om valgfrihed er dog modificeret af det forhold, at direktivforslaget ikke indeholder nogen begrænsninger med hensyn til medlemsstaternes kompetence til at fastsætte regler vedrørende valgret og valgbarhed til Europa-Parlamentet for egne statsborgere bosiddende uden for valgområdet, herunder i et af de øvrige EF-lande.

Valgret og fortabelse af valgret

Det fastslås, at EF-statsborgere har valgret på samme betingelser som landets egne borgere. Bopælslandet skal dog have *ret*, men *ikke pligt* til at fastsætte regler om, at en EF-statsborger, der har mistet valgretten i hjemlandet, tillige skal miste valgretten i bopælslandet, også selv om valgetsfortabelsen i hjemlandet er begrundet i forhold, f.eks. straf, der ikke medfører tab af valgret for bopælslandets egne borgere. (Fakultativ kumulation af valgetsfortabelsesgrunde.)

Valgbarhed og fortabelse af valgbarhed

Det fastslås, at EF-statsborgere er valgbare/har ret til at stille op til valg på samme betingelser som landets egne borgere. Bopælslandet skal dog have *pligt* til at fastsætte regler om, at en EF-statsborger, der har mistet valgbarheden i hjemlandet, tillige skal miste valgbarheden i bopælslandet. (Obligatorisk kumulation af valgbarhedsfortabelsesgrunde.)

Hjemlandets afgørelse om tab af valgbarhed skal så vidt muligt have den virkning, at den pågældende udelukkes fra at opstille som kandidat til valget og ikke blot fra efterfølgende at få sit valg godkendt. Hvis det er uforeneligt med nationale regler at gennemføre en forudgående prøvelse af kandidaters valgbarhed (på grund af straf m.v.), kan en ordning med efterfølgende prøvelse dog gennemføres.

Procedurekrav for optagelse på valgliste

EF-statsborgere kan kun optages på valglisten i bopælslandet efter ansøgning herom. Direktivforslaget indeholder nærmere regler om, hvilke særlige erklæringer eller bevisligheder bopælslandet i den anledning skal eller kan afkræve en EF-statsborger. Bopælslandet skal give hjemlandet meddelelse om, hvilke EF-statsborgere, der er optaget på valglisten i bopælslandet. Disse procedurekrav har navnlig til formål at forhindre/modvirke, at en EF-statsborger får mulighed for at afgive stemme i mere end én medlemsstat.

Procedurekrav i forbindelse med kandidatopstilling

Direktivforslaget indeholder nærmere regler om, hvilke særlige erklæringer eller bevisligheder der skal eller kan afkræves en EF-statsborger, der ønsker at opstille som kandidat i bopælslandet (og som ikke samtidig er statsborger i bopælslandet). Bopælslandet skal give hjemlandet meddelelse om, hvilke EF-statsborgere, der har opstillet sig som kandidat i bopælslandet. Disse procedurekrav har navnlig til formål at forhindre, at en kandidat opstiller sig som kandidat i mere end én medlemsstat.

2.3. Danske synspunkter og resultatet af rådsmøde den 4. oktober 1993

Under drøftelserne i EF-regi har det danske synspunkt været, at kumulation af såvel valgets- som valgbarhedsfortabelsesgrunde bør være fakultativt for bopælslandet, dels fordi det synes bedst stemmende med reglen i Maastricht-traktatens artikel 8 B, stk. 2, hvorefter unionsborgere i bopælslandet skal have valgret og være valgbare på samme betingelser som landets egne borgere (dog under forbehold af de nærmere bestemmelser, som Rådet fast-

sætter), dels fordi obligatorisk kumulation af valgbarhedsfortabelse på grund af straf med den virkning, at den pågældende afskæres fra at opstille til valg, er uforenelig med de principper, der ligger til grund for dansk valglovgivning. Spørgsmålet om, hvorvidt straf skal medføre tab af valgbarhed, beror i Danmark på en konkret afgørelse, der efter valget træffes af Folketinget (og for så vidt angår kommunale valg af et særligt Valgbarhedsnævn).

En række af de øvrige medlemsstater har grundlæggende det synspunkt, at kumulation af såvel valgets- som valgbarhedsfortabelsesgrunde bør være obligatorisk. Det vil sige, at en person, der har mistet valgretten i sit hjemland (på grund af straf), skal ikke kunne genvinde valgretten blot ved at flytte til en anden medlemsstat. Og tilsvarende – og det mest afgørende for den pågældende gruppe af stater – at en person, der har mistet valgbarheden i sit hjemland (på grund af straf), skal ikke kunne genvinde valgbarheden blot ved at flytte til en anden medlemsstat.

Det resultat, der opnåedes på mødet i Rådet den 4. oktober 1993 (fakultativ kumulation af valgetsfortabelsesgrunde, obligatorisk kumulation af valgbarhedsfortabelsesgrunde), er derfor et kompromis, der fra dansk side er anset for acceptabelt, bl.a. fordi de praktiske konsekvenser formentlig vil være yderst begrænsede.

I relation til kommunale valg vil obligatorisk kumulation af valgbarhedsfortabelsesgrunde derimod være uacceptabel for Danmark. En sådan ordning ville stride mod den ensidige erklæring fra Danmark om unionsborgerskab, der er knyttet til den danske Akt om ratifikation af traktaten om Den Europæiske Union. I denne erklæring er bl.a. tilkendegivet, at Danmark ikke agter at acceptere, at de nærmere bestemmelser (om udøvelse af valgret og valgbarhed), der skal vedtages efter artikel 8 B, kan føre til regler, som afsvækker de rettigheder, der allerede er indrømmet i Danmark i denne henseende. Denne tilkendegivelse tager netop sigte på den ordning, som Danmark allerede har gennemført (fra 1981) om udlændinges valgret og valgbarhed til kommunale valg.

På rådsmødet den 4. oktober 1993 erklærede Danmark derfor, at man havde accepteret formandskabets tekstudkast vedrørende valgbarhed og valgret til Europa-Parlamentet, men at man ikke vil kunne acceptere en tilsvarende model, når man til sin tid skal udarbejde direktiv om valgbarhed og valgret til kommunale valg.

3. Lovforslagets formål og hovedindhold

Hovedformålet med lovforslaget er at indføre regler om, at herboende statsborgere fra de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union får valgret og

bliver valgbar til Europa-Parlamentsvalg på samme betingelser som danske statsborgere. De nærmere regler herom fastsættes i overensstemmelse med bestemmelserne i Kommissionens direktivforslag.

Ved lovforslaget foreslås herudover gennemført forskellige ændringer af teknisk/redaktionel karakter, hovedsageligt med det formål at præcisere indholdet af hidtil gældende regler.

De ændringsforslag, der vedrører tillægelse af valgret og valgbarhed til Europa-Parlamentsvalg til herboende statsborgere fra de øvrige EF-lande og de hermed forbundne procedureregler i forbindelse med optagelse på valglisten og opstilling som kandidat samt om Folketingets prøvelse af valget, indeholdes i følgende bestemmelser i lovforslagets § 1:

2. om valgrets-betingelser ved Europa-Parlamentsvalg i Danmark (§ 3, stk. 1, nr. 3),
3. om forbud mod opstilling som kandidat både ved valget i Danmark og i en af de øvrige medlemsstater (§ 5, stk. 2),
4. om valgbarhedsbetingelser ved Europa-Parlamentsvalg i Danmark (§ 6, stk. 3 og 4) (§ 6 indeholder herudover en almindelig præcisering af valgbarhedsbetingelserne, jf. nedenfor i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser),
7. om slettelse af valglisten i Danmark af danske statsborgere, der er optaget på valglisten i en af de øvrige medlemsstater (§ 14, stk. 3 og 4)
8. om proceduren for optagelse på valglisten af herboende EF-borgere (§ 14 a),
10. om supplerende af oplysningerne om kandidaterne på kandidatlisten med oplysning om kandidaternes statsborgerskab (§ 19, stk. 3, 1. pkt.),
11. om særlige procedurekrav for kandidater, der er statsborgere i en af de øvrige medlemsstater (§ 19 a),
14. om betydningen af manglende valgbarhedsattest samt om underretningsspligten i relation til kandidaten og kandidatens hjemland (§ 23, stk. 3 og 5),
16. om den dokumentation/de oplysninger, der skal tilstilles Folketinget til brug ved prøvelsen af Europa-Parlamentsvalget (§ 36, stk. 2 og 3),
17. om præcisering af Folketingets prøvelsesadgang i forbindelse med godkendelsen af valget (§ 37, stk. 3),
18. om præcisering af Folketingets prøvelsesadgang i funktionsperioden (§ 41),
20. om strafansvar for opstilling som kandidat til valget både i Danmark og en af de øvrige medlemsstater (§ 47), og
21. om udstedelse af attester m.v. om valgret henholdsvis valgbarhed i Danmark for danske statsborgere, der ønsker at udøve valgret henholdsvis

opstille som kandidater i en af de øvrige medlemsstater (§ 47 a).

De ændringsforslag, der er af teknisk/redaktionel karakter, hovedsageligt med det formål at præcisere indholdet af hidtil gældende regler, indeholdes i følgende bestemmelser i lovforslagets § 1:

1. om lovens titel,
  4. om præcisering af valgbarhedsbetingelserne (§ 6, stk. 1),
  5. om ændring af »Forsamlingen« til: »Europa-Parlamentet« (§ 8),
  6. om præcisering af betingelserne for, hvilke partier der er opstillingsberettigede til Europa-Parlamentsvalg (§ 10, stk. 1),
  9. om tidsfrister for indlevering af kandidatlistor (§ 19, stk. 1),
  12. om tilbagekaldelse af indleverede kandidatlistor (§ 20, stk. 3),
  13. om den myndighed inden for partiet, der bl.a. er legitimeret til at udøve partiets beføjelser i forbindelse med tilbagekaldelse af kandidatlistor (§ 22, 1. pkt.),
  14. om indenrigsministerens gennemgang af rettidigt indleverede kandidatlistor (§ 23, stk. 1 og 2),
  15. om, hvilke kandidater der skal slettes af kandidatlisten (§ 23 a), og
  19. om ændret betegnelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (§ 42, stk. 1, nr. 5 og 6).
- Om de enkelte ændringsforslag henvises i øvrigt til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

4. Talmæssige oplysninger om EF-statsborgere bosat i en anden medlemsstat end den, hvori de er statsborgere

Der bor ca. 5 mio. EF-statsborgere i et andet EF-land end deres hjemland.

Således bor ca. 130.000 belgiere, 40.000 danskere, 290.000 tyskere, 360.000 grækere, 470.000 spaniere, 300.000 franskmænd, 630.000 irere, 1,2 mio. italienerne, 11.000 luxembourgere, 240.000 nederlændinge, 840.000 portugisere og 400.000 briter i et andet EF-land end deres hjemland. I Belgien bor der ca. 541.000 statsborgere fra andre EF-lande, i Danmark 27.000, i Tyskland 1,3 mio., i Grækenland 50.000, i Spanien 240.000, i Frankrig 1,3 mio., i Irland 62.000, i Italien 150.000, i Luxembourg 105.000, i Nederlandene 163.000, i Portugal 29.000 og i Det Forenede Kongerige ca. 880.000. (Kilde: EUROSTAT, demografiske statistikker 1992).

Som det fremgår, bor der i de øvrige medlemsstater i alt ca. 40.000 danske statsborgere. Det fremgår ikke, hvor mange af disse der opfylder de aldersmæssige betingelser for valgret til Europa-Parlamentet. Lige siden direkte valg til Europa-Parlamentet

blev indført (de første direkte valg afholdtes i 1979), har danskere med fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater haft valgret ved Europa-Parlamentsvalget i Danmark, såfremt de opfylder de aldersmæssige betingelser herfor (og ikke er umyndiggjorte). Optagelse på valglisten sker efter anmodning.

Antallet af EF-bosatte danskere, der efter anmodning er optaget på valglisten, har ved de tre hidtil afholdte direkte valg til Europa-Parlamentet været i størrelsesordenen 1.300 – 1.400.

Af de ca. 27.000 statsborgere fra de øvrige medlemsstater, der pr. 1. januar 1993 var bosat i Danmark, var 25.225 18 år eller derover. Disse fordelte sig på de enkelte EF-lande som angivet i det følgende:

Belgien	318
Tyskland	7.617
Frankrig	1.942
Grækenland	535
Irland	847
Italien	1.784
Luxembourg	13
Nederlandene	1.878
Portugal	303
Spanien	929
Storbritannien	9.059

Til sammenligning kan oplyses, at der til de kommunale valg den 16. november 1993 vil være ca. 19.000 herboende EF-statsborgere, der har valgret, idet bemærkes, at det ved kommunale valg (men ikke ved Europa-Parlamentsvalg) er en betingelse, at de pågældende har haft fast bopæl i riget i en sammenhængende periode på 3 år forud for valgdagen.

5. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

Proceduren for optagelse af herboende EF-statsborgere på valglisten – efter anmodning og ikke automatisk på grundlag af oplysningerne i CPR-registret – og underretning af ansøgeren og hjemlandet vil påføre kommunerne et administrativt merarbejde samt portoudgifter. Omfanget af det administrative merarbejde og portoudgifterne vil afhænge af, hvor mange herboende EF-statsborgere der rent faktisk ansøger om at komme på valglisten. Portoudgifterne kan maksimalt udgøre ca. 200.000 kr. pr. valg. Hertil kommer udgiften til udskrivelse af valglisten og valgkort samt forsendelse af valgkort til et øget antal vælgere. Også disse merudgifter vil bero på, hvor mange herboende EF-borgere der optages på valglisten.

Staten vil få merudgifter til information af de herboende EF-borgere om muligheden for at komme på

valglisten og opstille som kandidat til valg i Danmark.

6. Notifikation

Lovforslaget skal notificeres for EF-Kommissionen.

7. Forhandlinger om lovforslaget

Lovforslaget har været forelagt for Justitsministeriet, Udenrigsministeriet, Statsministeriet og Finansministeriet (Budgetdepartementet og Administrations- og Personaledepartementet).

Lovforslaget er endvidere sendt til Kommunernes Landsforening og Københavns og Frederiksberg Kommuner med henblik på kommende drøftelser om den nærmere tilrettelæggelse af ordningen for herboende EF-statsborgeres optagelse på valglisten m.v.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr. 1

Forslaget om ændring af lovens titel er en følge af, at betegnelsen »De Europæiske Fællesskabers Forsamling« blev ændret til »Europa-Parlamentet« ved Europæisk Fælles Akt af 1986.

Til nr. 2

I § 3, stk. 1, nr. 3, fastsættes, at herboende EF-statsborgere, der har opnået alderen for valgret til Folketinget, og som ikke er umyndiggjort med retsvirkning i Danmark, har valgret til Europa-Parlamentsvalg. Bestemmelserne i § 3, stk. 1, nr. 1 og 2, og stk. 2, svarer til de hidtil gældende regler. Der er dog foretaget den redaktionelle ændring af § 3, stk. 1, nr. 2, at betegnelsen »medlemslande« er ændret til »medlemsstater«, som er den betegnelse, der anvendes i EF-traktaterne. I de øvrige berørte bestemmelser i lovforslaget anvendes ligeledes betegnelsen »medlemsstater«.

Endvidere er præciseret, at valgretsbetingelserne skal være opfyldt på valgdagen.

Afgørelsen af, hvorvidt en EF-statsborger opfylder bopælskravet (fast bopæl) for valgret, vil i praksis bero på, om den pågældende er optaget i folkeregistret. Herværende diplomater og andre exterritoriale personer, herunder exterritoriale personer fra de øvrige EF-lande, optages ikke i folkeregistret (medmindre de er danske statsborgere) og vil derfor i praksis ikke opfylde bopælskravet for valgret.

Det følger af § 3, stk. 2, at en EF-statsborger, der tager fast bopæl på Færøerne eller i Grønland, ikke har valgret til Europa-Parlamentet i Danmark. Dan-

ske statsborgere, der fra Færøerne eller Grønland tager fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater, vil være omfattet af de almindelige regler om EF-statsborgeres valgret og valgbarhed i bopælslandet.

Efter direktivforslagets artikel 7 har Danmark (såvel som andre bopælslande) ret til at fastsætte regler om, at herboende EF-statsborgere skal fortabe valgretten i Danmark, såfremt valgretten er fortabt i hjemlandet (f.eks. på grund af straf), jf. afsnit 2.2 og 2.3 i de almindelige bemærkninger. Denne adgang foreslås ikke udnyttet. For EF-statsborgere vil det derfor, ligesom for danske statsborgere, kun være umyndiggørelse (med retsvirkning i Danmark), der medfører tab af valgret.

Til nr. 3

§ 5, stk. 1, svarer bortset fra enkelte sproglige ændringer til den hidtil gældende bestemmelse i § 5 om forbud mod dobbelt stemmeafgivning.

I stk. 2 fastsættes i overensstemmelse med artikel 4, stk. 2, i direktivforslaget, at ingen må lade sig opstille som kandidat både ved valget i Danmark og i en af de øvrige medlemsstater. Det vil være strafbart at overtræde denne bestemmelse, jf. lovforslagets nr. 20 (§ 47) og bemærkningerne hertil. Det foreslås endvidere, at valget af en kandidat, der har overtrådt forbudet mod dobbelt kandidatur, skal være ugyldigt, jf. den tilsvarende bestemmelse i folketingsvalglovens § 32 om kandidater, der opstiller i mere end én stor- eller amtskreds.

Bestemmelserne i § 5 finder anvendelse på såvel danske statsborgere som herboende EF-statsborgere.

Efter direktivforslagets artikel 13 skal hjemlandet på grundlag af oplysninger modtaget fra bopælslandet træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at dets statsborgere ikke afgiver stemme to gange eller opstiller to steder.

Foranstaltninger til at hindre dobbelt stemmeafgivning (slettelse af valglisten, jf. nr. 7 (§ 14, stk. 4)) kan træffes på grundlag af underretninger, der modtages ganske kort tid før valgdagen. Foranstaltninger til rent faktisk at hindre dobbelt kandidatur forudsætter derimod, at de fornødne underretninger fra bopælslandet er modtaget på det tidspunkt, hvor der i hjemlandet træffes afgørelse om godkendelse af de indleverede kandidatlistor, dvs. i Danmark ca. 4 uger før valgdagen, jf. nr. 9 og nr. 14 og bemærkningerne hertil. På grund af forskellige frister for kandidatopstilling m.v. i medlemsstaterne kan det ikke påregnes, at de fornødne underretninger i alle tilfælde vil blive modtaget i tide. Derfor foreslås fastsat, at kontrollen med dobbelt kandidatur skal foretages efterfølgende, jf. nr. 17 (§ 37, stk. 3) og nr. 18 (§ 41).

Om bopælslandets muligheder for kontrol af dobbelt kandidatur for så vidt angår en EF-statsborger, der opstiller i bopælslandet, bemærkes, at direktivforslaget ikke pålægger hjemlandet pligt til at underrette bopælslandet om, hvorvidt den pågældende tillige har ønsket at lade sig opstille i hjemlandet. Det forudsættes imidlertid, at hjemlandet efter anmodning fra bopælslandet vil give bopælslandet oplysning herom.

Til nr. 4

Bestemmelsen i § 6 fastsætter valgbarhedsbetingelserne til Europa-Parlamentsvalg.

Bestemmelserne i § 6, stk. 1, om, at kandidater skal opfylde valgretsbetingelserne bortset fra aldersbetingelsen senest 4 uger før valgdagen, er en præcisering af den hidtidige retstilstand, hvorefter kandidater, der ikke opfylder valgretsbetingelserne ved Indenrigsministeriets gennemgang af kandidatlistor, skal slettes af kandidatlistor, jf. gældende lovs § 23, stk. 1 og 2.

Ved kommunale valg er det på tilsvarende måde fastsat, at kandidaterne senest skal opfylde valgretsbetingelserne bortset fra aldersbetingelsen på et tidspunkt, der ligger forud for valgdagen, jf. den kommunale valglovs § 3.

Bestemmelsen i § 6, stk. 2, svarer til de hidtil gældende regler. Bestemmelsen vil for fremtiden komme til at omfatte såvel danske statsborgere som EF-statsborgere.

Bestemmelsen i § 6, stk. 3, gennemfører direktivforslagets bestemmelse om, jf. artikel 6, at EF-statsborgere, der i hjemlandet har fortabt deres valgbarhed, tillige skal have fortabt valgbarheden i bopælslandet.

Der er ikke noget krav om, at den strafferetlige afgørelse, der skal ligge til grund for en beslutning om tab af valgbarhed på grundlag af manglende værdighed, jf. § 6, stk. 2, skal være truffet af en dansk domstol/myndighed. En strafferetlig afgørelse, der er truffet af en domstol/myndighed i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union eller i et land uden for Den Europæiske Union, kan således danne grundlag for en beslutning om tab af valgbarhed efter § 6, stk. 2. Det betyder bl.a., at en EF-statsborger, der i sit hjemland har mistet valgbarheden på grund af en (grov) strafbar handling, også vil kunne miste valgbarheden efter den almindelige værdighedsbestemmelse i § 6, stk. 2. Der vil således, i hvert fald delvis, være sammenfald af området for bestemmelserne i § 6, stk. 2 og 3.

Det følger af § 6, stk. 2 og 3, at prøvelsen af valgbarhedsfortabelse på grund af straf foretages efterfølgende af Folketinget. Tilsvarende gælder i tilfæl-

de, hvor en EF-statsborger i hjemlandet har fortabt valgbarheden af andre grunde end straf. Indsigelser om manglende valgbarhed på grund af straf m.v. er derfor ikke til hinder for, at en kandidat kan opstille til valget, jf. § 6, stk. 4.

Til nr. 5

Der henvises til bemærkningerne til nr. 1.

Til nr. 6

Forslaget i § 10, stk. 1, indeholder en præcisering af de hidtil gældende regler om, hvilke partier der er opstillingsberettiget til Europa-Parlamentsvalg. Efter de gældende regler fremgår det ikke, på hvilket tidspunkt et parti, der er opstillingsberettiget (alene) på grundlag af repræsentation i Folketinget, skal opfylde denne betingelse. Det foreslås fastsat, at denne betingelse skal være opfyldt seks uger før valgdagen, svarende til den frist, der foreslås fastsat som det tidligste tidspunkt for indlevering af kandidatlistor, jf. nr. 9 (§ 19, stk. 1). Tilsvarende foreslås fastsat, at et parti, der er opstillingsberettiget (alene) i kraft af (fortsat) repræsentation i Europa-Parlamentet, skal opfylde denne betingelse seks uger før valgdagen.

Det bemærkes, at det af administrative grunde foreslås fastholdt, at et nyt parti til deltagelse i Europa-Parlamentsvalg skal anmeldes for indenrigsministeren senest otte uger før valgdagen, jf. gældende lovs § 11, stk. 1.

Til nr. 7

Forslaget til § 14, stk. 4, er en konsekvens af § 5, stk. 1, samt af direktivforslagets artikel 13, hvorefter hjemlandet skal træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at dets statsborgere ikke afgiver stemme to gange. De danske vælgere, som der kan blive tale om at slette af valglisten, er dem, der har bopæl i en af de øvrige medlemsstater, og som enten er optaget på valglisten i Danmark efter reglerne om udlandsdanskere, der opfylder betingelserne for valgret til Folketinget uanset udlandsophold, jf. folketingsvalglovens § 2, eller som har søgt om optagelse på den særlige valgliste i Københavns Kommune for danskere, der har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater, jf. gældende lovs § 14, stk. 3.

Det foreslås, at Indenrigsministeriet skal være den danske myndighed, som bopælslandet skal underrette, såfremt danskere bosat i en af de øvrige medlemsstater optages på valglisten i bopælslandet.

I øvrigt foreslås, jf. forslaget til § 14, stk. 5, at indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om slettelse af de pågældende af valglisten.

Til nr. 8

Forslaget til ny § 14 a indeholder reglerne om optagelse af herboende EF-statsborgere på valglisten. Forslaget er udformet i overensstemmelse dels med direktivforslagets artikel 9, stk. 1, hvorefter de EF-statsborgere, der tilkendegiver ønske herom, skal optages på valglisten i bopælslandet, dels med direktivforslagets artikel 9, stk. 4, hvorefter EF-statsborgere, der er blevet optaget på valglisten, fortsætter med at være optaget på valglisten, indtil de anmoder om at blive slettet, eller automatisk bliver slettet, fordi de ikke længere opfylder de betingelser, der kræves opfyldt for udøvelse af valget.

Med hensyn til opfyldelse af informationspligten efter artikel 12 over for herboende EF-statsborgere om betingelserne for at udøve valgret og lade sig opstille til valg i Danmark, har Indenrigsministeriet til hensigt at give direkte meddelelse herom til herboende EF-statsborgere. Meddelelsen vil blive bilagt et ansøgningsskema samt formular til formel erklæring, jf. direktivforslagets artikel 9, stk. 2, til brug ved ansøgning om optagelse på valglisten.

Indenrigsministeriet har endnu ikke taget stilling til, hvilken frist der bør fastsættes for indgivelse af ansøgning om optagelse på valglisten. Fristen, der forudsættes fastsat af Indenrigsministeriet i medfør af den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler, jf. forslaget til § 14 a, stk. 4, vil blive fastsat efter forhandlinger med Kommunernes Landsforening m.fl. ud fra administrative hensyn, idet det vil blive tilstræbt, at fristen skal ligge så tæt på valgdagen som muligt.

Den almindelige frist for optagelse på valglisten – 18.-dagen før valgdagen – vil dog være for kort. På den anden side vil det næppe være nødvendigt at fastsætte en tre-måneders frist, svarende til den frist, der er fastsat af Indenrigsministeriet i medfør af bemyndigelsen i gældende lovs § 14, stk. 3, for indgivelse af ansøgninger fra danskere, bosat i en af de øvrige medlemsstater, om at blive optaget på en særlig valgliste i Københavns Kommune.

Til nr. 9

Det foreslås, at sidste frist for indlevering af kandidatlisters ændres fra kl. 12 femogtyve dage før valgdagen til kl. 12 fire uger før valgdagen.

Med en torsdag som valgdag, hvilket der efterhånden er tradition for ved Europa-Parlamentsvalg, udløber fristen femogtyve dage før valgdagen på en søndag, hvilket er uhensigtsmæssigt. Derfor foreslås, at fristen fremrykkes til 4 uger før valgdagen, hvilket vil være en torsdag. Fristen 4 uger før valgdagen svarer til den frist, der ved kommunale valg er sidste

frist for indlevering af kandidatlisters. Ved fremrykning af fristen kan samtidig gives partierne en noget længere frist til afhjælpning af eventuelle mangler ved kandidatlisten m.v., jf. bemærkningerne til nr. 14. Samtidig foreslås fastsat en tidligste frist for indlevering af kandidatlisters. Fristen foreslås fastsat til seks uger før valgdagen, svarende til den tidligste frist for indlevering af kandidatlisters til kommunale valg.

Til nr. 10

Forslaget om, at kandidatlisten yderligere skal indeholde oplysning om kandidaternes statsborgerskab, er en konsekvens af, at herboende EF-statsborgere tillægges valgbarhed til Europa-Parlamentsvalg. Hvis en kandidat er statsborger i en af de øvrige medlemsstater, skal der samtidig med kandidatlisten indleveres en formel erklæring afgivet af den pågældende samt valgbarhedsattest for den pågældende, jf. forslaget til § 19 a, og bemærkningerne hertil (lovforslagets nr. 11).

Til nr. 11

Forslaget til § 19 a om den formelle erklæring og den valgbarhedsattest, der skal indleveres samtidig med en kandidatliste, såfremt der på kandidatlisten er opstillet en EF-statsborger, er en konsekvens af bestemmelsen i direktivforslagets artikel 10. Bestemmelsen om den formelle erklæring er tillige en konsekvens af § 5, stk. 2 (jf. nr. 3).

Til nr. 12

Forslaget om indsættelse af en bestemmelse i § 20 om adgang til at tilbagekalde en kandidatliste er begrundet i, at Europa-Parlamentsvalgloven, ligesom folketingsvalgloven og den kommunale valglov, bør indeholde en udtrykkelig bestemmelse om adgangen til at tilbagekalde en kandidatanmeldelse/kandidatliste. Det foreslås, at fristen herfor, ligesom i folketingsvalgloven, fastsættes til samme frist, som for seneste indlevering af en kandidatliste.

Til nr. 13

Forslaget om, at den myndighed inden for partiet, der er legitimeret til at indlevere en kandidatliste m.v., tillige skal være beføjet til at tilbagekalde en kandidatliste, er en konsekvens af forslaget til ændring af § 20 (lovforslagets nr. 12).

Til nr. 14

Forslaget til ny § 23 er dels begrundet i et ønske om at præcisere hidtil gældende regler, dels begrundet i det forhold, at herboende EF-statsborgere nu

tillægges valgbarhed, og at denne rettighed skal udøves i overensstemmelse med de af Rådet fastsatte regler, jf. direktivforslaget.

Indenrigsministeriets undersøgelsespligt efter forslaget til § 23 vedrører dels de forhold, der har betydning for en (rettidigt indleveret) kandidatlisters gyldighed, dels de forhold, der kan bevirke, at en kandidat skal slettes af kandidatlisten.

De forhold, dvs. mangler, der kan bevirke, at en kandidatliste må erklæres ugyldig, medmindre manglen afhjælpes, vil være, at kandidatlisten er behæftet med væsentlige mangler vedrørende de krævede oplysninger om kandidaterne, eller såfremt en kandidat ikke har tiltrådt sin opstilling m.v.

Mangelfulde oplysninger om kandidaterne vil kunne afhjælpes af vedkommende organ inden for partiet, jf. gældende lovs § 22, mens manglende kandidatiltredelse kan afhjælpes ved, enten at kandidaten skriftligt meddeler sin tiltrædelse, eller ved at partiet indleverer en ny kandidatliste (eventuelt meddeler, at den allerede indleverede kandidatliste skal ændres), hvorpå den pågældende kandidat ikke er opført. Mangler bestående i manglende indlevering af en formel erklæring fra en EF-statsborgerkandidat har samme betydning som manglende kandidatiltredelse og kan afhjælpes på tilsvarende måde.

Manglende angivelse af opstillingsform (sideordnet eller partiliste) vil ligeledes være en væsentlig mangel, der medfører kandidatlistens ugyldighed, medmindre manglen afhjælpes i tide af den myndighed inden for partiet, der er nævnt i gældende lovs § 22.

Manglende indlevering af valgbarhedsattest for en kandidat, der er EF-statsborger, indebærer derimod ikke kandidatlistens ugyldighed og ej heller, at den pågældende kandidat skal slettes af kandidatlisten, jf. forslaget til § 23, stk. 3. Dette er en konsekvens af, at spørgsmålet om en kandidat har mistet sin valgbarhed på grund af straf m.v., dvs. af andre grunde end manglende opfyldelse af valgrets-betingelserne, afgøres efterfølgende af Folketinget, jf. nr. 4 (§ 6).

De foreslåede bestemmelser om, hvilke kandidater der skal slettes af kandidatlisten, jf. forslaget til § 23, stk. 1 og 2, jf. § 23 a, er en præcisering af hidtil gældende regler. I tilfælde af, at nogle kandidater skal slettes, har partiet adgang til at indlevere en ny eller supplerende kandidatliste med nye kandidater, der træder i stedet for dem, der skal slettes, jf. forslaget til ny § 23, stk. 2.

De foreslåede nye bestemmelser i § 23, stk. 5, er en konsekvens af bestemmelserne i direktivforslagets artikel 11, stk. 1, om underretning af kandidaten om,

hvorvidt hans kandidatur er godkendt og i bekræftende fald tillige af hjemlandet, jf. artikel 13.

Til nr. 15

Der henvises til bemærkningerne til nr. 14.

Til forslaget til § 23 a, stk. 2, skal i øvrigt bemærkes, at forslaget er en præcisering af lovens § 20, stk. 1, om, at ingen kan være kandidat for mere end én kandidatliste.

Til nr. 16

Forslaget til nye stykker i § 36 er en konsekvens af reglerne om herboende EF-statsborgeres valgbarhed til Europa-Parlamentsvalg og af den foreslåede bestemmelse i nr. 3 (§ 5, stk. 2) om, at dobbeltkandidatur medfører, at valget af den pågældende bliver ugyldigt.

Til nr. 17

Forslaget om ændring af § 37, stk. 3, hvorved Folketinget tillige tillægges kompetence til at træffe afgørelse om gyldigheden af en kandidats valg i tilfælde af dobbeltkandidatur, er en konsekvens af forslaget i nr. 3 (§ 5, stk. 2).

Til nr. 18

Forslaget om ændring af § 41, hvorved Folketinget tillægges kompetence til i funktionsperioden at træffe afgørelse om gyldigheden af en kandidats valg i tilfælde af dobbeltkandidatur, er dels en følge af forslaget i nr. 3 (§ 5, stk. 2), dels en følge af, at der (teoretisk set) vil kunne forekomme tilfælde, hvor det først efter Folketingets godkendelse af valget bliver oplyst, at der har foreligget dobbeltkandidatur.

I øvrigt henvises til bemærkningerne til nr. 16 og 17.

Til nr. 19

Forslaget, der er af teknisk karakter, er en følge af, at betegnelsen »Det Europæiske Økonomiske Fællesskab« ved Maastricht-traktaten er blevet ændret til: »Det Europæiske Fællesskab«.

Til nr. 20

Forslaget til ændring af § 47, hvorved ikke blot dobbelt stemmeafgivning, men også dobbeltkandidatur bliver sanktioneret med straf, er en følge af forslaget i nr. 3 (§ 5, stk. 2).

Til nr. 21

Forslaget til ny § 47 a er en konsekvens af, at en dansk statsborger, der ønsker at afgive stemme hen-

holdsvis opstille som kandidat i en af de øvrige medlemsstater, kan blive afkrævet en erklæring om, at vedkommende ikke har fortabt sin valgret i hjemlandet, henholdsvis skal fremlægge valgbarhedsattest, jf. direktivforslagets artikel 9, stk. 3, henholdsvis artikel 10, stk. 2.

Efter direktivforslagets artikel 7, stk. 2, kan bopælslandet fremsende den afgivne erklæring om, at valgretten ikke er fortabt i hjemlandet, til hjemlandet til bekræftelse eller afkræftelse. Det vil normalt ikke kunne give anledning til problemer at afkræfte eller bekræfte sådanne valgretserklæringer, da umyndiggørelse er den eneste valgretsfortabelsesgrund efter dansk ret.

Efter direktivforslagets artikel 10, stk. 2, skal en EF-statsborger, der ønsker at opstille som kandidat i bopælslandet, fremlægge en attest fra vedkommende myndigheder i hjemlandet, hvoraf det fremgår, at den pågældende ikke har fortabt retten til at opstille (valgbarheden) i dette land, eller at myndighederne ikke har kendskab til en sådan fortabelse.

For Danmarks vedkommende må en valgbarhedsattest komme til at gå ud på, at myndighederne (dvs. indenrigsministeren) ikke har kendskab til valgbarhedsfortabelse. Begrundelsen herfor er, at i tilfælde, hvor en person er straffet, vil spørgsmålet om den

pågældendes valgbarhed til et fremtidigt valg kun undtagelsesvist kunne besvares enten bekræftende eller benægtende, idet sådanne valgbarhedsspørgsmål afgøres efterfølgende af Folketinget.

Det foreslås, at »ikke kendskab«-formen bruges i alle tilfælde, hvor den pågældende ikke er umyndiggjort. Derved undgås, at der i noget tilfælde vil blive behov for at undersøge den pågældendes straffeattest m.v., forinden der udstedes valgbarhedsattest.

Hvis Folketinget rent faktisk på et tidspunkt har truffet afgørelse om, at den pågældende ikke er valgbar til Europa-Parlamentet på grund af straf, bør oplysning herom dog påføres valgbarhedsattesten, jf. § 47 a, stk. 4.

Hvis den pågældende er umyndiggjort med retsvirkning i Danmark, kan der selvsagt ikke udstedes valgbarhedsattest, jf. § 47 a, stk. 3.

Til § 2

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. februar 1994. Et så tidligt ikrafttrædelsespunkt som muligt er nødvendigt for, at der kan træffes de fornødne administrative foranstaltninger til optagelse af herboende EF-statsborgere på valglisten til Europa-Parlamentsvalget den 9. juni 1994.

Bilag 1

Forslag til Rådets direktiv

om fastsættelse af de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der er bosiddende i en anden medlemsstat end den, hvor de er statsborgere

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE FÆLLES- SKABER HAR -

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 8 B, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet, og

ud fra følgende betragtninger:

Den Europæiske Union udgør en ny fase i processen hen imod en stadig snævrere union mellem de europæiske folk. Den har bl.a. til opgave på en sammenhængende og solidarisk måde at tilrettelægge forbindelserne mellem medlemsstaternes folk, og et af dens grundlæggende mål er at styrke beskyttelsen af EF-statsborgernes rettigheder og interesser gennem indførelsen af et unionsborgerskab;

i afsnit II i traktaten om Den Europæiske Union, der indeholder bestemmelser om ændring af EØF-traktaten med henblik på oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, indføres der med henblik herpå et unionsborgerskab for alle medlemsstaternes statsborgere, som i kraft af dette unionsborgerskab tillægges en række rettigheder:

den valgret og valgbarhed i bopælslandet ved valg til Europa-Parlamentet, der garanteres ved EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, er en udmøntning af princippet om ikke-forskelsbe-

handling mellem et lands statsborgere og statsborgere fra andre EF-lande samt en logisk følge af retten til at færdes og opholde sig på andre medlemsstaters område i henhold til artikel 8 A;

EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, omhandler kun muligheden for at stemme eller lade sig opstille ved valg til Europa-Parlamentet og foregriber på ingen måde gennemførelsen af bestemmelserne i EF-traktatens artikel 138, stk. 3, om fastsættelse af en ensartet valg måde i alle medlemsstater, men har hovedsagelig til formål at ophæve det krav om indfødsret i landet, der for øjeblikket i de fleste medlemsstater stilles for udøvelse af disse rettigheder;

anvendelsen af EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, er ikke betinget af nogen harmonisering af medlemsstaternes valgordninger, og under hensyn til det proportionalitetsprincip, der er fastsat i EF-traktatens artikel 3 B, stk. 3, bør EF-lovgivning på dette område ikke omfatte mere, end hvad der er nødvendigt til virkeliggørelse af målet i EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2;

formålet med EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, er at sikre, at alle unionsborgere kan udøve deres ret til at stemme og lade sig opstille ved valg til Europa-Parlamentet i deres bopælsland på samme vilkår, uanset om de er statsborgere i det pågældende land eller ej, og med henblik herpå må de krav, bl.a. med hensyn til varighed af bopæl i landet samt bevis herfor, der stilles til statsborgere fra andre EF-lande,

være de samme som dem, der i givet fald stilles til landets egne statsborgere;

den valgret og valgbarhed til Europa-Parlamentet i bopælslandet, som EF-borgere har i henhold til EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, træder dog ikke i stedet for deres valgret og valgbarhed i deres hjemland, og det er vigtigt at respektere unionsborgernes frihed til at vælge, i hvilken medlemsstat de ønsker at deltage i EF-valg, idet der dog må drages omsorg for, at denne frihed ikke misbruges til at stemme eller lade sig opstille i flere lande samtidig;

enhver fravigelse af de almindelige regler i nærværende direktiv bør i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 8 B, stk. 2, være begrundet i særlige problemer i en medlemsstat, og enhver undtagelse bør i sagens natur tages op til fornyet overvejelse;

sådanne særlige problemer kan bl.a. opstå i en medlemsstat, hvor antallet af de bosiddende unionsborgere uden statsborgerskab i landet, der har nået valgalden, klart overstiger gennemsnittet; udgør disse unionsborgere 20% af den samlede vælgerskare, er det berettiget at træffe undtagelsesbestemmelser, der er baseret på varigheden af bopæl i landet;

formålet med unionsborgerskabet er at fremme unionsborgernes integrering i deres bopælsland, og det stemmer i den sammenhæng overens med traktatens intentioner at undgå enhver polarisering mellem nationale og ikke-nationale kandidatlistes; denne risiko for polarisering gør sig navnlig gældende i en medlemsstat, hvor antallet af bosiddende unionsborgere fra andre medlemsstater i den stemmeberettigede alder overstiger 20% af det samlede antal derboende unionsborgere i den stemmeberettigede alder, og den pågældende medlemsstat bør derfor under overholdelse af traktatens artikel 83 kunne fastsætte særlige bestemmelser om kandidatlistes sammensætning;

i nogle medlemsstater har derboende statsborgere fra andre medlemsstater stemmeret ved

valg til det nationale parlament, hvilket der bør tages hensyn til ved en lempelse af de krav, der stilles i dette direktiv -

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Kapitel I

Almindelige bestemmelser

Artikel 1

1. Dette direktiv fastsætter de nærmere regler for valgret og valgbarhed ved valg til Europa-Parlamentet for unionsborgere, der er bosiddende i en anden medlemsstat end den, hvor de er statsborgere.
2. Bestemmelserne i dette direktiv berører ikke de enkelte medlemsstaters bestemmelser om valgret og valgbarhed for de af deres statsborgere, der er bosiddende uden for deres valgområde.

Artikel 2

I dette direktiv forstås ved:

1. »valg til Europa-Parlamentet«: almindelige direkte valg af de personer, der i Europa-Parlamentet skal repræsentere folkene i de i Fællesskabet sammensluttede stater, jf. akten om almindelige direkte valg af repræsentanterne i Europa-Parlamentet¹⁾
2. »valgområde«: det territorium i en medlemsstat, inden for hvilket folket i den pågældende medlemsstat vælger repræsentanter til Europa-Parlamentet i overensstemmelse med akten om almindelige direkte valg af repræsentanterne i Europa-Parlamentet samt med valgloven i vedkommende medlemsstat
3. »bopælsland«: den medlemsstat, hvor unionsborgeren er bosiddende, men ikke statsborger
4. »hjemland«: den medlemsstat, hvor unionsborgeren er statsborger

¹⁾ EFT nr. L 278 af 8.10.1976, s. 6.

5. »EF-vælger«: enhver unionsborger med valgret til Europa-Parlamentet i bopælslandet i overensstemmelse med bestemmelserne i dette direktiv

6. »EF-valgbar«: enhver unionsborger, der er valgbar Europa-Parlamentet i bopælslandet i overensstemmelse med bestemmelserne i dette direktiv

7. »valgliste«: den officielle liste over alle vælgere med valgret i en bestemt valgkreds eller andet lokalt afstemningsområde, som udarbejdes og ajourføres af den kompetente myndighed i henhold til bopælslandets valglovgivning, eller folkeregistret, såfremt en vælgers valgret fremgår heraf

8. »skæringsdato«: den dato, hvor unionsborgere i henhold til lovgivningen i bopælslandet skal opfylde betingelserne for valgret og valgbarhed i landet

9. »formel erklæring«: erklæring afgivet under strafansvar af en vælger eller en valgbar.

Artikel 3

Ret til at stemme og opstille i bopælslandet ved valg til Europa-Parlamentet har enhver person, der på skæringsdatoen

- a) er unionsborger i henhold til traktatens artikel 8, stk. 1, andet afsnit, og
- b) uden at være statsborger i bopælslandet i øvrigt opfylder de betingelser for valgret og valgbarhed, der i henhold til dette lands lovgivning kræves opfyldt af landets egne statsborgere,

medmindre vedkommende har fortabt disse rettigheder i henhold til artikel 6 og 7.

Hvis bopælslandets statsborgere for at være valgbare skal have haft statsborgerskab i landet i et bestemt tidsrum, anses denne betingelse at være opfyldt af unionsborgere, der har haft statsborgerskab i deres hjemland i samme tidsrum.

Artikel 4

1. EF-vælgere kan udøve deres valgret enten i bopælslandet eller i hjemlandet. Ingen må afgive stemme mere end én gang ved hvert valg.

2. Ingen må lade sig opstille i mere end én medlemsstat ved hvert valg.

Artikel 5

Hvis bopælslandets statsborgere for at have valgret og være valgbare skal have været bosiddende inden for landets valgområde i et bestemt tidsrum, anses EF-vælgere og EF-valgbare for at opfylde denne betingelse, når de har været bosiddende i et tilsvarende tidsrum i andre medlemsstater. Denne bestemmelse berører ikke de særlige krav, der måtte stilles til varighed af bopæl i en bestemt valgkreds eller et lokalt afstemningsområde.

Artikel 6

1. En unionsborger, som er bosiddende i en medlemsstat uden at være statsborger i landet, og som ved en civil- eller strafferetlig afgørelse er blevet frataget sin ret til at lade sig opstille i henhold til enten bopælslandets eller hjemlandets lovgivning, kan ikke udøve denne ret i bopælslandet ved valg til Europa-Parlamentet.

2. En unionsborgers opstilling som kandidat ved valg til Europa-Parlamentet i bopælslandet erklæres uantagelig, såfremt vedkommende ikke kan fremlægge den attest, der er omhandlet i artikel 10, stk. 2.

Artikel 7

1. Bopælslandet kan efterprøve, om en unionsborger, der har tilkendegivet ønske om at udøve sin valgret i landet, ikke er blevet frataget denne ret i hjemlandet ved en civil- eller strafferetlig afgørelse.

2. Med henblik på den i stk. 1 omhandlede efterprøvning kan bopælslandet videresende den erklæring, der er omhandlet i artikel 9,

til hjemlandet. I dette øjemed fremsendes relevante og almindeligt tilgængelige oplysninger fra hjemlandet i passende form og inden for en passende frist; oplysningerne må kun omfatte, hvad der er strengt nødvendigt for gennemførelsen af bestemmelserne i denne artikel, og må ikke anvendes til andet formål. Afkræfter oplysningerne erklæringens indhold, træffer bopælslandet de nødvendige foranstaltninger til at forhindre den pågældende i at afgive sin stemme.

3. Desuden kan hjemlandet i god tid og under passende form tilsende bopælslandet alle oplysninger, der er nødvendige for gennemførelsen af denne artikel.

Artikel 8

1. EF-vælgere kan udøve deres valgret i bopælslandet, hvis de har tilkendegivet ønske herom.
2. Er der stemmepligt i bopælslandet, gælder denne pligt for de EF-vælgere, som har tilkendegivet ønske om at stemme i bopælslandet.

Kapitel II

Udøvelse af retten til at stemme og opstille som kandidat

Artikel 9

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til, at de EF-vælgere, der har tilkendegivet ønske herom, kan blive optaget på valglisten i tilstrækkelig god tid inden selve valget.
2. For at blive optaget på valglisten skal EF-vælgere føre samme beviser som vælgere med statsborgerskab i landet. De skal endvidere fremlægge en formel erklæring med
  - a) oplysning om deres nationalitet og adresse i valgområdet i bopælslandet,
  - b) angivelse af, i hvilken valgkreds eller i hvilket afstemningsområde, de eventuelt senest var optaget på valglisten i hjemlandet, og

c) erklæring om, at de kun vil udøve deres valgret i bopælslandet.

3. Bopælslandet kan endvidere kræve, at EF-vælgere
  - a) i den erklæring, der er omhandlet i stk. 2, bekræfter, at de ikke har fortabt valgretten i deres hjemland,
  - b) fremlægger et gyldigt identitetsbevis,
  - c) oplyser fra hvilken dato de har været bosiddende i den pågældende stat eller i en anden medlemsstat.

4. EF-vælgere, der er blevet optaget på valglisten, fortsætter med at være optaget på denne på samme vilkår som vælgere med statsborgerskab i landet, indtil de anmoder om at blive slettet eller automatisk bliver slettet, fordi de ikke længere opfylder de betingelser, der kræves opfyldt for udøvelse af valgretten.

Artikel 10

1. Ved deres anmeldelse som kandidater skal EF-valgbare føre samme beviser som kandidater med statsborgerskab i landet. De skal desuden fremlægge en formel erklæring med
  - a) oplysning om deres nationalitet og adresse i valgområdet i bopælslandet,
  - b) erklæring om, at de ikke samtidig opstiller til valg til Europa-Parlamentet i en anden medlemsstat,
  - c) angivelse af, i hvilken valgkreds eller i hvilket afstemningsområde de eventuelt senest var optaget på valglisten i hjemlandet.
2. En EF-valgbar skal ved sin anmeldelse som kandidat tillige fremlægge en attest fra de vedkommende myndigheder i hjemlandet, hvoraf det fremgår, at den pågældende ikke har fortabt retten til at opstille i dette land, eller at myndighederne ikke har kendskab til en sådan rettighedsfortabelse.
3. Bopælslandet kan endvidere kræve, at den EF-valgbare fremlægger et gyldigt identitetsbevis; det kan ligeledes kræve oplysning

om, fra hvilken dato den pågældende har haft statsborgerskab i en medlemsstat.

Artikel 11

1. Bopælslandet underretter den pågældende om, hvorvidt anmodningen om optagelse på valglisten eller kandidatlisten er efterkommet.
2. Unionsborgere, som i bopælslandet har fået afslag på anmodning om optagelse på valglisten, eller hvis opstilling er blevet afvist, har samme klageadgang, som bopælslandets egne statsborgere har i tilsvarende tilfælde i henhold til landets lovgivning.

Artikel 12

Bopælslandet skal i tilstrækkelig god tid på behørig vis underrette EF-vælgere og EF-valgbare om de betingelser og bestemmelser, der gælder for udøvelse af retten til at stemme og opstille i det pågældende land.

Artikel 13

Medlemsstaterne udveksler de oplysninger, der er nødvendige for gennemførelsen af artikel 4. Med henblik herpå giver bopælslandet på grundlag af den formelle erklæring, som er omhandlet i artikel 9 og 10, i passende tid inden selve valget hjemlandet meddelelse om de statsborgere i dette land, der er optaget på valglisten, eller som har anmeldt deres kandidatur i bopælslandet. Hjemlandet træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at dets statsborgere ikke afgiver stemme to gange eller opstiller to steder.

Kapitel III

Undtagelses- og overgangsbestemmelser

Artikel 14

1. Udgør de unionsborgere i den stemmeberettigede alder, der er bosiddende i en medlemsstat, hvori de ikke har statsborgerskab, pr. 1. januar 1993 mere end 20% af samtlige bosiddende unionsborgere i den stemmeberettigede alder i den pågældende medlems-

stat, kan denne, uanset bestemmelserne i dette direktiv, bestemme:

- a) at valgret er forbeholdt de EF-vælgere, der har haft bopæl i landet i et nærmere fastsat tidsrum, som dog ikke må overstige fem år,
- b) at valgbarhed er forbeholdt de EF-valgbare, der har haft bopæl i landet i et nærmere fastsat tidsrum, som dog ikke må overstige 10 år.

Ovenstående bestemmelser indskrænker ikke denne medlemsstats ret til at træffe særlige foranstaltninger med hensyn til kandidatlisternes sammensætning, bl.a. med henblik på at fremme integreringen af unionsborgere med statsborgerskab i andre medlemsstater.

De ovenfor omhandlede krav til bopælsens varighed, kan dog ikke gøres gældende over for EF-vælgere og EF-valgbare, der som følge af, at de har haft bopæl uden for hjemlandet, eller af varigheden heraf, ikke har valgret eller ikke er valgbare i deres hjemland.

2. Såfremt unionsborgere med bopæl i en anden medlemsstat end deres hjemland pr. 1. februar 1994 også har valgret til bopælslandets nationale parlament og kan blive optaget på valglisten på samme vilkår som landets egne vælgere, kan bopælslandet undlade at anvende bestemmelserne i dette direktivs artikel 6 – 13 på disse unionsborgere.
3. Senest den 31. december 1997 og derefter 18 måneder forud for hvert valg til Europa-Parlamentet forelægger Kommissionen Rådet og Parlamentet en rapport, hvori den undersøger, om begrundelserne for at give de pågældende medlemsstater tilladelse til at anvende undtagelsesbestemmelser efter traktatens artikel 8 B, stk. 2, fortsat består og i givet fald foreslår de tilpasninger, der måtte være behov for. Medlemsstater, der anvender undtagelsesbestemmelser i henhold til stk. 1 og 2, meddeler Kommissionen alle fornødne oplysninger til begrundelse herfor.

Artikel 15

Følgende særlige bestemmelser gælder for det fjerde direkte valg til Europa-Parlamentet:

1. For unionsborgere, der pr. 15. februar 1994 allerede har valgt i bopælslandet og er optaget på en valgliste i bopælslandet, kræves formaliteterne i artikel 9 ikke opfyldt.
2. De medlemsstater, hvor valglisterne er opstillet før den 15. februar 1994, tager de fornødne skridt til at sikre, at EF-vælgere, der ønsker at udøve deres valgret i det pågældende land, kan blive optaget på valglisterne i tide før valgdagen.
3. I de medlemsstater, hvor der ikke opstilles særlige valglister, men hvor borgerens valgret fremgår af folkeregistret, og hvor der ikke er stemmepligt, kan denne ordning ligeledes finde anvendelse på de EF-vælgere, der er optaget i disse registre, og som efter at være blevet underrettet personligt om deres rettigheder ikke har tilkendegivet ønske om at udøve deres valgret i hjemlandet. Den erklæring, hvori de pågældende vælgere har tilkendegivet, at de agter at afgive deres stemme i bopælsstaten, fremsendes til hjemlandet.
- 4) De medlemsstater, hvor den interne procedure for opstilling af kandidater for de politiske partier er fastsat ved lov, kan bestemme, at procedurer, som i overensstemmelse

med loven er indledt før den 1. februar 1994, og afgørelser truffet i forbindelse hermed, fortsat er gyldige.

Kapitel VI**Afsluttende bestemmelser****Artikel 16**

Kommissionen aflægger inden den 31. december 1995 rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af dette direktivs bestemmelser ved valget til Europa-Parlamentet i juni 1994. På grundlag heraf kan Rådet enstemmigt efter forslag fra Kommissionen og høring af Europa-Parlamentet vedtage bestemmelser om ændring af dette direktiv.

Artikel 17

Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 1. februar 1994. De underretter straks Kommissionen herom.

Når medlemsstaterne vedtager disse love og administrative bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 18

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Bilag 2

I dette bilag er (med mindre skrift)

indsat den gældende formulering af de bestemmelser, der berøres af lovforslaget

§ 1

I lov nr. 746 af 7. december 1988 om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet (De Europæiske Fællesskabers Forsamling) foretages følgende ændringer.

1. I lovens *titel* udgår: »(De Europæiske Fællesskabers Forsamling)«.

Lov om valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet (De Europæiske Fællesskabers Forsamling).

2. § 3 affattes således:

»§ 3. Valgret til Europa-Parlamentet har enhver, der på valgdagen

1) har valgret til Folketinget eller

2) har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, medmindre vedkommende er umyndiggjort med retsvirkning i Danmark, eller

3) er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i Danmark, medmindre vedkommende er umyndiggjort med retsvirkning i Danmark.

Stk. 2. Personer, der har fast bopæl på Færøerne eller i Grønland, har ikke valgret til Europa-Parlamentet.«

§ 3. Valgret til Europa-Parlamentet har enhver, der

1) har valgret til Folketinget eller

2) har dansk indfødsret, har opnået alderen for valgret til Folketinget og har fast bopæl i et af de øvrige medlemslande i De

Europæiske Fællesskaber, medmindre vedkommende er umyndiggjort.

Stk. 2. Personer, der har fast bopæl på Færøerne eller i Grønland, har ikke valgret til Europa-Parlamentet.

3. § 5 affattes således:

»§ 5. Ved valg af repræsentanter til Europa-Parlamentet må ingen vælger afgive stemme både ved valget i Danmark og i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union.

Stk. 2. Ingen må lade sig opstille som kandidat både ved valget i Danmark og i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union. Valg af en kandidat, der har handlet i strid hermed, er ugyldigt, jf. § 37, stk. 3.«

§ 5. Ved valg af repræsentanter til Europa-Parlamentet kan ingen vælger afgive stemme både ved valget i Danmark og i et af de øvrige medlemslande i De Europæiske Fællesskaber.

4. § 6 affattes således:

»§ 6. Valgbar til Europa-Parlamentet er enhver, der har valgret efter § 3, stk. 1, og som senest 4 uger før valgdagen opfylder valgrets betingelserne bortset fra aldersbetingelsen, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Den, der er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være repræsentant i Europa-Parlamentet, er ikke valgbar, jf. § 37, stk. 3.

Stk. 3. Den, der har valgret efter § 3, stk. 1, nr. 3, men som ved en civil- eller strafferetlig afgørelse har fortabt sin valgbarhed til Europa-Parlamentet i den medlemsstat, hvor den pågældende er statsborger, er ikke valgbar, jf. § 37, stk. 3.

Stk. 4. En person kan dog altid opstilles til valg uanset indsigelser om manglende valgbarhed efter stk. 2 eller stk. 3.«

§ 6. Valgbar til Europa-Parlamentet er enhver, som har valget efter § 3, stk. 1, medmindre vedkommende er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være repræsentant i Europa-Parlamentet, jf. § 37, stk. 3.

Stk. 2. En person kan dog altid opstilles til valg uanset indsigelser om manglende valgbarhed på grund af straf.

5. I § 8 ændres »Forsamlingen« til: »Europa-Parlamentet«.

§ 8. Repræsentanterne vælges for fem år. Deres funktionsperiode begynder og ophører på de tidspunkter, der følger af De Europæiske Fællesskabers regler om almindelige direkte valg af repræsentanterne i Forsamlingen.

6. § 10, stk. 1, affattes således:

»Partier, der ved et folketingsvalg afholdt senest seks uger før valgdagen har opnået repræsentation i Folketinget, og som seks uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i dette, samt partier, der ved det sidst afholdte valg til Europa-Parlamentet har opnået repræsentation i Europa-Parlamentet, og som seks uger før valgdagen fortsat er repræsenteret i dette, har ret til at deltage i Europa-Parlamentsvalg.«

§ 10. Partier, der ved det sidst afholdte folketingsvalg har opnået repræsentation i Folketinget og fortsat er repræsenteret i dette, samt partier, der ved det sidst afholdte valg til Europa-Parlamentet har opnået repræsentation i Europa-Parlamentet og fortsat er repræsenteret i dette, kan deltage i Europa-Parlamentsvalg.

Stk. 2. Ret til at deltage i Europa-Parlamentsvalg har endvidere nye partier, der er anmeldt for indenrigsministeren efter reglerne i § 11.

7. I § 14 indsættes som *stk. 4* og *5*:

»*Stk. 4.* En person, der er optaget på valglisten efter stk. 2 eller 3, skal slettes af valglisten, såfremt indenrigsministeren modtager underretning om, at den pågældende er optaget på

valglisten til Europa-Parlamentsvalget i en af de øvrige medlemsstater i De Europæiske Fællesskaber.

Stk. 5. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om slettelse af valglisten efter stk. 4.«

§ 14. I de år, hvor valg af danske repræsentanter til Europa-Parlamentet skal afholdes, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en valgliste over vælgerne i kommunen.

Stk. 2. For udarbejdelse af valglisten og for optagelse på denne liste af personer, der har valget efter § 3, stk. 1, nr. 1, finder reglerne om valglisten i lov om valg til Folketinget tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Personer, der har valget efter § 3, stk. 1, nr. 2, og som ikke optages på valglisten efter stk. 2, optages efter anmodning på en særlig valgliste i Københavns Kommune. Indenrigsministeren kan fastsætte nærmere regler om optagelse på listen og om listens udarbejdelse.

8. Efter § 14 indsættes:

»§ 14 a. Personer, der har valget efter § 3, stk. 1, nr. 3, optages efter anmodning, jf. dog stk. 2, på valglisten i den kommune, hvor de er tilmeldt folkeregistret.

Stk. 2. Personer, der har valget efter § 3, stk. 1, nr. 3, optages på valglisten efter tilsvarende regler som dem, der gælder for personer, der har valget efter § 3, stk. 1, nr. 1, og som er tilmeldt folkeregistret, såfremt de pågældende

- 1) var optaget på valglisten i Danmark til det sidst afholdte valg til Europa-Parlamentet,
- 2) siden da uafbrudt har haft fast bopæl i Danmark og
- 3) ikke har anmodet om at blive slettet af valglisten.

Stk. 3. Der gives meddelelse til vedkommende myndighed i vedkommende hjemland om, hvilke personer der optages på valglisten efter stk. 1.

Stk. 4. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på valglisten af personer, der har valget efter § 3, stk. 1, nr. 3, samt om afgivelse af meddelelse efter stk. 3.«

9. § 19, stk. 1, affattes således:

»Kandidatlisten skal være indleveret til indenrigsministeren senest kl. 12 fire uger før valgdagen. En kandidatliste kan tidligst indle-

veres seks uger før valgdagen. Kandidatlisten skal indleveres på en formular, der er godkendt af indenrigsministeren.«

10. I § 19, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »personnummer,«: »statsborgerskab,«.

§ 19. Kandidatlisten skal være indleveret til indenrigsministeren senest kl. 12 femogtyve dage før valgdagen. Kandidatlisten skal indleveres på en formular, der er godkendt af indenrigsministeren.

Stk. 2. Hvert parti kan kun indlevere én kandidatliste, og hver kandidatliste må højst indeholde navne på 20 kandidater.

Stk. 3. Kandidatlisten skal være underskrevet eller tiltrådt af de enkelte kandidater og indeholde oplysning om deres fulde navn, personnummer, stilling og bopæl. Hvis en kandidat ikke ønsker sig anført på stemmesedlen med sit fulde navn, skal det angives, hvordan navnet ønskes anført. Kandidatens efternavn eller mellemnavn samt mindst ét fornavn eller forbogstav skal altid anføres. Kun mellem- og efternavne, som kandidaten er berettiget til at føre efter navneloven, eller mellemnavne, som er anmeldt til folkeregistret, kan anføres på stemmesedlen. I stedet for fornavnet kan anføres et kaldenavn, der er afledt af fornavnet.

Stk. 4. Kandidaterne skal anføres på kandidatlisten i den rækkefølge, hvori de ønskes anført på stemmesedlen. Kandidatlisten skal indeholde oplysning om, hvorvidt kandidaterne er opstillet i en bestemt rækkefølge (partiliste), jf. § 35, eller om de er sideordnet opstillet, jf. § 34.

11. Efter § 19 indsættes:

»§ 19 a. Hvis der på en kandidatliste er opført en kandidat, der er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union uden tillige at have dansk indfødsret, skal der samtidig med kandidatlisten indleveres en formel erklæring afgivet på en formular, der er godkendt af indenrigsministeren, hvori kandidaten angiver

- 1) sit statsborgerskab og sin bopæl (adresse) i Danmark,
- 2) at vedkommende ikke samtidig opstiller til valg til Europa-Parlamentet i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, og

3) i hvilken valgkreds eller kommune vedkommende eventuelt senest var optaget på valglisten til Europa-Parlamentsvalg i hjemlandet.

Stk. 2. Samtidig med kandidatlisten skal der for den pågældende kandidat endvidere indleveres en attest (valgbarhedsattest) fra vedkommende myndighed i hjemlandet, hvoraf det fremgår, at vedkommende kandidat ikke har fortabt sin valgbarhed til Europa-Parlamentet i hjemlandet, eller at myndigheden ikke har kendskab til en sådan fortabelse.»

12. I § 20 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* En indleveret kandidatliste kan tilbagekaldes over for indenrigsministeren senest kl. 12 fire uger før valgdagen.«

§ 20. Ingen kan være kandidat for mere end én kandidatliste. En kandidat, der har underskrevet eller tiltrådt flere kandidatlisten, kan ikke anses for kandidat for nogen af kandidatlisten.

Stk. 2. En kandidat kan ikke trække sit tilsagn om at virke som kandidat tilbage, efter at kandidatlisten er indleveret til indenrigsministeren.

13. I § 22, 1. pkt., indsættes efter »i forbindelse med indlevering«: »og tilbagekaldelse«.

§ 22. Partier, der har ret til og ønsker at deltage i valg til Europa-Parlamentet, skal senest samtidig med indlevering af kandidatlisten meddele indenrigsministeren, hvilken myndighed inden for partiet der er legitimeret til at udøve partiets beføjelser i forbindelse med indlevering af kandidatlisten og anmeldelse af valgforbund. Den angivne myndighed anses for legitimeret over for indenrigsministeren, indtil partiet afgiver ny meddelelse.

14. § 23 affattes således:

»§ 23. Indenrigsministeren undersøger, om de rettidigt indleverede kandidatlisten opfylder de betingelser, der er anført i §§ 19–19 a. Indenrigsministeren undersøger endvidere, om kandidaterne kan godkendes, eller om nogen af kandidaterne skal slettes af kandidatlisten, jf. § 23 a.

Stk. 2. Opfylder en kandidatliste ikke de nævnte betingelser, eller skal en eller flere af kandidaterne slettes af kandidatlisten, skal in-

denrigsministeren give meddelelse herom til den myndighed inden for vedkommende parti, der er nævnt i § 22. Senest 24 timer efter meddelelsens afgivelse kan partiet foretage afhjælpning af eventuelle mangler eller indlevere en ny kandidatliste. Indenrigsministeren træffer herefter afgørelse om, hvorvidt kandidatlisten er gyldig og om, hvilke kandidater der kan godkendes, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Manglende indlevering af valgbarhedsattest, jf. § 19 a, stk. 2, kan hverken medføre en kandidatlistes ugyldighed, eller at den pågældende kandidat skal slettes af kandidatlisten.

Stk. 4. Indenrigsministerens afgørelser efter stk. 2 meddeles den myndighed inden for vedkommende parti, der er nævnt i § 22.

Stk. 5. Såfremt der på en kandidatliste er opført en kandidat, der er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union uden tillige at have dansk indfødsret, skal indenrigsministeren underrette den pågældende om, hvorvidt vedkommendes opstilling som kandidat er godkendt. Indenrigsministeren skal endvidere give meddelelse til kandidatens hjemland, såfremt kandidatens opstilling til valget i Danmark er godkendt.«

§ 23. Indenrigsministeren undersøger, om de rettidigt indleverede kandidatlisters opfylder de betingelser, der er anført i §§ 19-20, samt om de anførte kandidater har valget.

Stk. 2. Opfylder en kandidatliste ikke de nævnte betingelser, eller har nogen af de på kandidatlisten anførte kandidater ikke valget, skal der gives meddelelse herom til den myndighed inden for partiet, der er nævnt i § 22. Senest 12 timer efter meddelelsens afgivelse kan partiet på ny indlevere kandidatlisten med eventuelle ændringer. Sker dette ikke, træffer indenrigsministeren afgørelse om kandidatlistens ugyldighed eller om, at en kandidat slettes af kandidatlisten.

Stk. 3. Indenrigsministerens afgørelser efter stk. 2 meddeles den myndighed inden for vedkommende parti, der er nævnt i § 22.

15. Efter § 23 indsættes:

»§ 23 a. En kandidat, der ikke opfylder de valgbarhedsbetingelser, der er angivet i § 6, stk. 1, skal slettes af kandidatlisten.

Stk. 2. En kandidat, der har underskrevet el-

ler tiltrådt flere kandidatlistes, jf. § 20, stk. 1, skal slettes af kandidatlisten.«

16. I § 36 indsættes som *stk. 2* og *3*:

»*Stk. 2.* Hvis der til valget har været opstillet en kandidat, der er statsborger i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union uden tillige at have dansk indfødsret, skal indenrigsministeren sende Folketinget den formelle erklæring og den valgbarhedsattest vedrørende kandidaten, der er nævnt i § 19 a. Hvis valgbarhedsattest ikke er indleveret, skal indenrigsministeren give Folketinget meddelelse herom.

Stk. 3. Hvis indenrigsministeren har modtaget underretning om, at en kandidat, der var opstillet til valget i Danmark, tillige har været opstillet til valget i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, skal indenrigsministeren give Folketinget meddelelse herom.«

§ 36. Indenrigsministeren sender herefter til Folketinget:

- 1) Valgbogskopierne.
- 2) Beregningerne af mandaternes fordeling, jf. § 32.
- 3) Opgørelsen af, hvilke kandidater der har opnået valg, jf. §§ 34-35.
- 4) Fortegnelserne over de kandidater, der ikke er valgt, jf. § 34, stk. 2, og § 35, stk. 3.

17. § 37, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* Rejses der tvivl om gyldigheden af valget af en repræsentant, jf. § 5, stk. 2, eller om en repræsentants valgbarhed, jf. § 6, træffer Folketinget endelig afgørelse herom.«

§ 37. Folketinget afgør endeligt, om indenrigsministerens beregninger og opgørelser skal godkendes, eller om der skal foretages nye beregninger og opgørelser. Folketinget kan endvidere pålægge indenrigsministeren at indhente stemmemateriale m.v. til Folketinget.

Stk. 2. Folketinget kan pålægge valgbestyrelserne at foretage en fornyet gennemgang og opgørelse af det materiale eller dele heraf, der har været benyttet ved valget.

Stk. 3. Rejses der tvivl om en repræsentants valgbarhed, træffer Folketinget endelig afgørelse herom.

18. § 41 affattes således:

»§ 41. Rejses der i funktionsperioden tvivl om gyldigheden af valget af en repræsentant, jf. § 5, stk. 2, eller om, hvorvidt en repræsentant har mistet sin valgbarhed, jf. § 6, træffer Folketinget endelig afgørelse herom.«

§ 41. Rejses der i funktionsperioden tvivl om, hvorvidt en repræsentant har mistet sin valgbarhed, træffer Folketinget endelig afgørelse herom.

19. I § 42, *stk. 1, nr. 5* og *nr. 6*, ændres »Det Europæiske Økonomiske Fællesskab« til: »Det Europæiske Fællesskab«.

§ 42. Hvervet som repræsentant i Europa-

- 1) medlem af regeringen,
- 2) medlem af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber,
- 3) dommer, generaladvokat eller justitssekretær ved De Europæiske Fællesskabers Domstol,
- 4) medlem af revisionsretten for De Europæiske Fællesskaber,
- 5) medlem af Det Rådgivende Udvalg for Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab eller af Det Økonomiske og Sociale Udvalg under Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Det Europæiske Atomenergifællesskab,
- 6) medlem af udvalg eller organer, som er oprettet i henhold til traktaterne om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab, Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Det Europæiske Atomenergifællesskab med henblik på at administrere Fællesskabernes pengemidler eller udføre vedvarende direkte forvaltning,
- 7) medlem af Den Europæiske Investeringsbanks bestyrelse eller direktion eller ansat i denne og
- 8) tjenestemand eller anden ansat i De Europæiske Fællesskabers institutioner eller dertil knyttede specialiserede organer i aktiv tjeneste.

Stk. 2. En repræsentant, der på grund af et hverv efter stk. 1 er udtrådt af Europa-Parla-

mentet, kan efter hvervets ophør blive opført på den pågældende stedfortræderliste i rækkefølge efter sit stemmetal.

20. § 47 affattes således:

»§ 47. Den, der afgiver stemme eller opstiller som kandidat både ved valget i Danmark og i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.«

§ 47. Den, der afgiver stemme både ved valget i Danmark og i et af de øvrige medlemslande i De Europæiske Fællesskaber, straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

21. Efter § 47 indsættes som ny paragraf:

»§ 47 a. Hvis en dansk statsborger, der har fast bopæl i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, i forbindelse med en eventuel ansøgning om optagelse på valglisten til Europa-Parlamentsvalget i bopælslandet har afgivet en erklæring om, at vedkommende ikke har fortabt valget i Danmark, skal indenrigsministeren, såfremt bopælslandet anmoder herom, bekræfte eller afkræfte en sådan erklæring.

Stk. 2. Anmodning om udstedelse af en valgbarhedsattest for en dansk statsborger, der ønsker at opstille som kandidat til valget i en af de øvrige medlemsstater i Den Europæiske Union, skal indgives til indenrigsministeren.

Stk. 3. For en dansk statsborger, der er umyndiggjort med retsvirkning i Danmark, kan der ikke udstedes valgbarhedsattest.

Stk. 4. For en dansk statsborger, der ikke er umyndiggjort med retsvirkning i Danmark, kan udstedes valgbarhedsattest med det indhold, at indenrigsministeren ikke har kendskab til, at den pågældende har fortabt sin valgbarhed til Europa-Parlamentet i Danmark. Hvis Folketinget tidligere har truffet afgørelse om, at den pågældende ikke er valgbar til Europa-Parlamentet, jf. § 6, stk. 2, skal oplysning herom påføres valgbarhedsattesten.«